

PSEUDOBALANÇA
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 21 de Juliol de 2015)

Ja tenim la segona edició del Sistema de Cuentas Públicas Territorializadas (SCPT), amb ell que el Ministeri d'Hisenda pretén dirigir la discussió de les relacions fiscals a Espanya. Queda lluny ja, 2006, l'informe del Instituto de Estudios Fiscales (del govern central), que oferia una metodologia acordada per experts de tot arreu, seguint pautes comunes a les emprades a altres països. Ara són càlculs diferents, amb objectius diferents.

Veuran: tan el parlament extremeny com acadèmics de diferents regions (entre ells un autor del SCPT) han reconegut que sense Catalunya la fiscalitat d'Espanya perdria 16000 milions. És el dèficit fiscal monetari: el que va i no torna (pam dalt, pam baix). A partir d'aquí comença el tuneig. Un primer, és aplicar a cada regió una part de les despeses que no s'hi fan en ella (*càrrega benefici*), suposant que tots valorem igual el benefici que ens dona, posem, el ministre d'Educació. Exemple interessant, doncs quasi tots els ministres, altes institucions estatals i serveis centrals resideixen a Madrid. Però els impostos que paguen s'imputen sencers a Madrid, enlloc de a tots els ciutadans que els paguem el sou. Que Madrid sigui la regió que presenta més dèficit als SCPT respón en part a què és més rica; però hi ha més, com veuen.

Seguim: algunes coses es fan diferents a la resta del Món (inclosa l'Espanya pre-SCPT). Per exemple, els tributs pagats pels turistes no s'assignen a les regions on es produeix l'activitat, sinó que es reparteixen per tot arreu. Igual que els tributs pagats pels compradors d'exportacions espanyoles (pg. 6 Informe de SCPT). Això perjudica molt les regions més turístiques i exportadores. Ara obrin navegador, busquin el llistat de les regions per turisme i per exportacions; veuran qui perd i qui guanya. I així seguiríem.

Però, el SCPT per 2012 no soluciona el seu pecat original: per obtenir els resultats desitjats s'adopten criteris incoherents amb el propi objectiu teòric. Obvien que el servei real rebut depèn de la capacitat de compra dels recursos en cada territori: i les diferències de preus són brutals a Espanya! La manca d'equitat és brutal! No corregir això és imperdonable si es pretén, de veritat, avaluar l'equitat de serveis. Això ajuda a entendre el fet que Catalunya passi de ser la quarta regió en riquesa relativa a la novena en nivell de vida de les seves famílies.

Va passar l'any passat, i passarà aquest. Quan es tenen en compte els canvis arbitraris a al SCPT, i es corregeixen, el resultat és equivalent al de la balança fiscal per càrrega benefici; i si es dignessin fer la que recull l'impacte econòmic de l'acció estatal, també seria equivalent a la convencional de flux monetari. Allí són els 16000 milions que tots saben que estan (pam dalt, pam baix). O, si ho prefereixen, els 11000 milions que quedarien després de crear unes desenes de milers de llocs de treball en serveis que ara, diuen, ens fa l'Estat. Com ho volen?